

Inven. 250 — 255.

Bibl. Jag.

D. Martini de Illkusch

250 — 255

Jnc.

OXV
17

Privilegia sacerdotum.

13376

Jan

617440

Bulla Constantini Impatoris qualiter fidem et baptisimum christi recepit et a lepra per beatum Siluestrum curatus fuit atq; romanam ecclesiam dotauit et eam in multis priuilegiauit. Pape. Episcopis. Et omnibus clericis in temporalibus copiose prouidit. et multa priuilegia dedit.

In nomine sancte et indiuidue trinitatis patris scilicet et filij et spiritus sancti. Imperator Cesar Flauius Constantinus in christo ihesu uno ex eadem sancta trinitate saluatore dño nostro fidelis. mansuetus. maximus. beneficus. alamanicus. gothicus. sarmathicus. germanicus. bithanicus. vnice. pius. felix. victor ac triumphator semper augustus. Sanctissimo ac beatissimo patri patrum Siluestro vrbis Rome Episcopo et Pape. atq; omnibus eius successoribus. qui in sede beati Petri vsq; in finem seculi sessuri sunt. pontificibus necnon et omnibus reuerendissimis et deo amabilibus catholicis episcopis. eidem sacrosancte Romane ecclesie per hanc nostram impialem cõstitutionem subiectis. in vniuerso orbe terrarum nunc et in posterum cunctisq; retrotemporibus constitutis. Gracia. pax caritas gaudij longanimitas misericordia a deo patre omnipotente et ihesu christo filio eius et spiritu sancto cum omnibus vobis. Ea que saluator et redemptor noster. dñs ihesus christus. altissimi patris fili. per suos sanctos apostolos Petrum et Paulum interueniente patre nostro Siluestro Summo pontifice et vniuersali Papa mirabiliter operari dignatus est. liquida enarratione per huius nostre imperialis institutionis paginam. ad agnitionem omnium populorum in vniuerso orbe terrarum studuit

propalare nostra mansuetissima serenitas. primū qui
dem fidem nostram quaz a prefato beatissimo patre et
oratore nostro Siluestro vniuersali pōtifice docti sum⁹.
intima cordis confessione ad instruēdas omnū nostrū
mentes proferentes et ita demū misericordiam dei sup
nos diffusam annūctiantes. Nosse em̄ vos volumus
sicut per anteriorem nostram sacram pragmaticā iussi
onem significauim⁹. Nos a culturis idolorūqz simu-
lacrīs. mutis. et surdis. et manufactis diabolicis cō-
posicionibus atqz ab omnibus sathane pompis reces-
sisse. et ad integram christorū fidem. que est vera lux ⁊
vita perpetua peruenisse. Credentes ⁊ iuxta id quod
nos idem almiticus sum⁹ pater et doctor noster Sil-
uester instituit pontifex ⁊ in deum patrem omnipoten-
tem factorem celi et terre visibilū om̄ et inuisibilium.
Et in vnū dominū nostrum ihesum christū filiū eius
vniciū dñm nostrū. per quem creata sunt om̄ia. Et in
spiritum sanctū dominū ⁊ viuificatorem vniuersę cre-
ature. hos patrem et filiū et spiritū sanctum cōitemur
ita vt in trinitate perfecta et plenitudo sit diuinitatis et
vnitas potestatis. Pater deus Filius deus. et spiritus
sanctus deus. Et tres vnū sunt in christo ihesu. Tres
itaqz fore sed vna potestas. Nam sapiens retro semper
deus edidit ex se. per quod semper erant. gignenda se-
cula verbum. Et quando eodez solo sue sapiencie ver-
bo. vniuersam ex nihilo formauit creaturā. cū eo erat
cuncta sua archana componens misteria. Igitur per
fectis celorum virtutibus. et vniuersis terre materns.
pio sapiencie sue nutu. ad imaginem et similitudinem
suam primū de limo terre fingens hominem. hunc in
paradiso posuit voluptatis. Quem antiquus serpens
et hostis infidēs diabolus per amarissimū ligni vetidi

gustū. exulem ab eisdem effecit gaudijs. eoq; expulso.
non desinit sua venenosa multis modis protelare iacu-
la. ut a via veritatis humanū abstrahēs genus. ydo-
lorum culture. videlicet creature et nō creatori deservire
suadeat. quaten⁹ per hoc eos quos suis voluerit irre-
tire insidijs. secū eterno efficiat. cremādos supplicio.
Sed deus noster miserat⁹ plasma suū. direxit sanctos
suos prophetas p quos lūmē future vite aduentū vide-
licet filij sui dñi dei et saluatoris nři ihesu xpi annūci-
ans. misit eundē vnigenitū filiū suū et sapiencie xbuꝝ
qui descendēs de celis ppter nřaz salutem natus de spū
sancto ex maria virgine. xbum caro factū est et habi-
tauit in nobis. Non amisit qđ erat s cepit esse qđ non
erat. deus pfectus et hō pfect⁹. ut deus mirabilia faci-
ens. ut hō hūanas passioēs sustinēs. Ita vez deū. et
vez hoīez predicāte pte nřo **S**iluestro summo pōtifice in-
telligim⁹ ut vez deū vez hoīez fuisse nllō mō ambiga-
m⁹ **B**eatissq; duodeci apl'is mirac'is eorū eis. 7 innume-
rabilis populi mltitudine conuiscavit. **C**ōstitemur eūdeꝝ
dñm deū ihesūz cristū adimplesse legē et pphetas. pas-
sum crucifixum fm scripturas. tertia die a mortuis re-
surrexisse. assumptū in celos. atq; sedentē ad dexteram
patris. inde venturū iudicare viuos et mortuos. cuius
imperij nō erit finis. **N**ec est ergo fides nřa orthodora
a batissimo pte nřo **S**iluestro summo pōtifice nobis p-
lata. **E**xhortamur iccirco oēm pplm ad diuersas ge-
cū naciōes. hāc fidem tenere. colere. et predicare. 7 in
sancte trinitatis noie beatissimā grāz cōsequi. et dñm
ihesum cristū saluatōrez nostrū. qui cū patre et spū
sancto per infinita viuit et regnat secl'a. quē **S**iluester
beatissimus pater noster vniuersalis. predicat pōtifer
corde deuoto adorare. **I**pse em dñs de⁹ noster misert⁹

mihī peccatori. misit sanctos apostolos suos ad visi-
tandū nos. et lumen sui splēdoris infulsit nobis. et ab-
stractū a tenebris. ad verā lucem et cognicōz diuine ve-
ritatis nos puenisse gratulamī. **T**am dū valida squa-
loris lepra totā mei corporis uniasisset carnē et mltorū
medicorū cōueniēcium cura adhiberet. nec vni⁹ quidē
prouenit in salutē. **A**d hec aduenerūt sacerdotes capi-
tolij. dicētes mihī debere fieri fontē in capitolio. et cō-
pleri hunc innocētiū sangwīe et calētem me posse in eo
loco mūdare. **E**t fm eorū dicta. aggregatis plūmis
innocētib⁹ infantib⁹ dum vellēt sacrilegi paganorum
sacerdotes. eos mactare et ex eorū sangwine fontē reple-
ri. cernēs serenitas nr̄a. lacrimatus matrū. eorū illico
exhorruit facinus. **M**iseriqz eorū primus illis restitui
precepimus filios suos datiqz vehiculis. et donis con-
cessis. gaudētes ad priā relaxauim⁹. **E**adē igit trās-
acta die. nocturno nobis facto silencio. dū somni tēp⁹
aduenisset. **A**ssunt apostoli sancti **P**etrus et **P**aulus
dicentes mihī. **Q**m flagicijs posuisti tminum et effusi-
onē sangwinis inocētis exhorruisti. missi sum⁹ a cristo
domino deo nostro. dare tibi sanitatis recuperandē cō-
siliū. **A**udi ergo monita nostra. et fac quecumqz **S**il-
uester huius episcopus ciuitatis. ad mōtem serapti pse-
cuciones tuas fugiens. in cauernis petrarum cū suis
clericis latebram fouet. hūc cum ad te adduxeris. ipse
tibi piscinam pietatis ostendet. in qua cū te tercio mer-
serit. omīs te valitudo ista deseret lepre. **Q**uod cū fac-
tum fuerit. hanc tu vicissitudinē tuo saluatori ppen-
sa ut omīs iussu tuo p totum orbem ecclie instaurant. **T**e
autē ipsum in hac parte purifica. ut relictā omni ydo-
lorum supsticione. deū vnū et verum. qui sol⁹ et ver⁹
est adores et excoles. ut ad eius voluntatem attingas

Exurgens igitur a somno perit in terra id quod a sanctis apostolis admonitum sum pergit. **A**duocatoque eodem precipuo magnifico patre et illuminatore nostro **Siluestro**. vniuersali papa. omnia a sanctis apostolis mihi precepta dixi verba. percunctatusque sum eum qui isti dii essent **Petrus** et **Paulus**. Ille vero non eos vere deos dici respondit. sed apostolos saluatoris nostri domini dei ihesu christi. Et rursus iterogare cepimus eundem beatissimum papam ut istorum apostolorum imagines expressas haberet. ut ex pictura disceremus. eos esse quos reuelacio docuerat. Tunc idem venerabilis pater imagines eorundem apostolorum per diaconem suum exhiberi precepit. quas dum aspicere. ut eorum quos in somno videram figuratos. in ipsis imaginibus cognouissem vultus. Ingenti clamore coram omnibus sacrapis meis confessus sum eos esse. quos in somno videram. Ad hec beatissimus idem **Silvester** pater noster urbis **Rome** episcopus indixit nobis. penitentie tempus intra palatium lateranensem in vno cilicio. ut omnium que a nobis impie peracta atque iniuste disposita fuerant. Vigiliis. ieiuniis. lacrimis et orationibus apud dominum deum nostrum ihesum christum absolutionem impetrarem. Deinde per manum impositionem clericorum. usque ad ipsum presulem veni. Ubique ab renuntiandis sathane pompis. et opibus eius. et vniuersis idolis manufactis. credere me in deum patrem omnipotentem factorem celi et terre. visibilem et invisibilem. et in ihm christum filium eius unicum dominum nostrum. qui conceptus est de spiritu sancto. natus ex maria virgine. spontanea voluntate coram omni populo confessus sum. **B**enedictoque fonte. illic me trina immersione vnda salutis purificauit. positoque me in fontis gremio. manum me de celo contingentem. proprijs vidi oculis. de quo mundus exurgens ab omni me lepre squalore mundatum agnouit. leuatoque

me de venerabili fonte induto vestib; cādidis. septisfor-
mis in me sanctispiritu? cōsignacōz adhibuit beati cris-
matis vñctione. ⁊ verillū sancte crucis in meo fronte
liniuit dicēs. Signat te de? sigillo fidei sue in nomine
patris ⁊ filij et spiritus sancti. in cōsignacōe fidei cunc-
tusq; cler? respondit Amen. Et adiecit presul. **P**ax tibi
Prima itaq; die p? pceptū sacri baptismatis misterii
et post curacōz corporis mei. a lepre squalore agnoui nō
esse alium deū. nisi prēm ⁊ filiū et spiritū sanctū quem
beatissim? Siluester papa p̄dicat trinitatē in vñitate ⁊
vñitatē in trinitate. Nam om̄s dñi genciū. quos vsq;
hacten? colui demonia opa hominū manufacta com-
proban? . Etenim quātā potestātē idē saluator noster.
suo apostolo beato Petro cōtulit. in celo ac i terra lu-
cidissime nobis idē venerabilis pater edixit. dum fide-
lem eū in sua interrogacōe inueniēs ait. Tu es Petrus?
et sup hāc petrā edificabo eccl̄iaz meā. et porte inferi n̄
preualebūt aduersus eā. **A**dvertite potentes. et aures
cordis intēdite. qđ bon? magister. et dñs suo discipulo
adiūxit indenti. Qđcūq; ligaueris sup terrā erit ligatū
et in celis. et qđcūq; solueris sup terrā erit solutū et i ce-
lis. **Q**uiz est hoc valde et glorioliz in terra ligare et sol-
uere. et in celo ligatū et solutū esse. Et dū hoc predicā-
te beato Siluestro agnoscerē et bñficijs ipsi? beati petri
integre me sanitati p̄perire restitutū. vtile iudicauim?
vna cū oib? n̄tis satrapis. et vnīuerso senatu optima-
tibus. ecīā ⁊ cū cuncto pp̄lo romane gl̄ie n̄ro imperio
subiacēti. vt sicut beatus Petrus i terris vicarius filij
dei videtur esse constitutus ita ecīā et pontifices qui ipsi
us principis apostolorum gerunt vices. principat? po-
testatē amplius q̄ terrena imperialis n̄stre serenitas ⁊
mansuetudo habere videt? concessaz a nobis n̄stroq;

imperio obtineāt. eligentes nobis ipsum principē apo-
stolorum vel eius vicarios firmos apud deum esse pa-
tronos. Et sicut nostra est terrena imperialis poten-
cia. Ita et eius sacrosanctam Romanam ecclesiam
decernimus veneranter honorare. et amplius q̄ no-
strum imperium et terrenum thronum sedem sacratis-
simā beati Petri gloriose exaltari. tribuētes ei potesta-
tem et glorie dignitatem atq; vigorem. et honorificen-
ciam imperialem atq; decernentes sancimus ut prin-
cipatum teneat tam super quattuor precipuas sedes.
Anthiocenam Alexandrinam Constantinopolitanā
et Ierosolomitānam q̄ etiam super omnes in vniuer-
so orbe terrarum dei ecclesias. Et pontifex qui pro tem-
pore eiusdem sacrosancte romane ecclesie extiterit. celli-
or et princeps cunctis sacerdotibus et toti mūdi existat.
Et eius iudicio quēcūq; ad cultum dei vel fidei christi-
anorum stabilitatem procuranda fuerint disponātur.
Iustum quippe est ut ibi lex sancta caput teneat princi-
patus. vbi sanctarum legum constitutor saluator no-
ster. beatum Petrum apostolat⁹ obtinere precepit fa-
tedram. vbi ⁊ crucis patibulum sustinēs beate mortis
sumpsit poculū. suiq; magistri et dñi imitator apparu-
it. Et ibi gētes pro christi nomis p̄fessione. colla flectāt
vbi eorū doctor beatus Paul⁹ apostolus pro christo extē-
so collo martirio coronat⁹ est Illic vsq; in finē querant
doctorem vbi sc̄m doctoris quiescit corp⁹. Et ibi proni
⁊ humiliati celestis regis dei saluatoris n̄i ihesu christi
famulent⁹ officio. vbi superbo terreni regis seruiebant
imperio. Interea nosse volum⁹ omēs pplm vniuersarū
genciu ac nacionū per totū orbe terrarum construxisse
nos intra palacium nostrum lateranense eidem salua-
tori nostro deo ihesu christo ecclesiam cum baptisterio

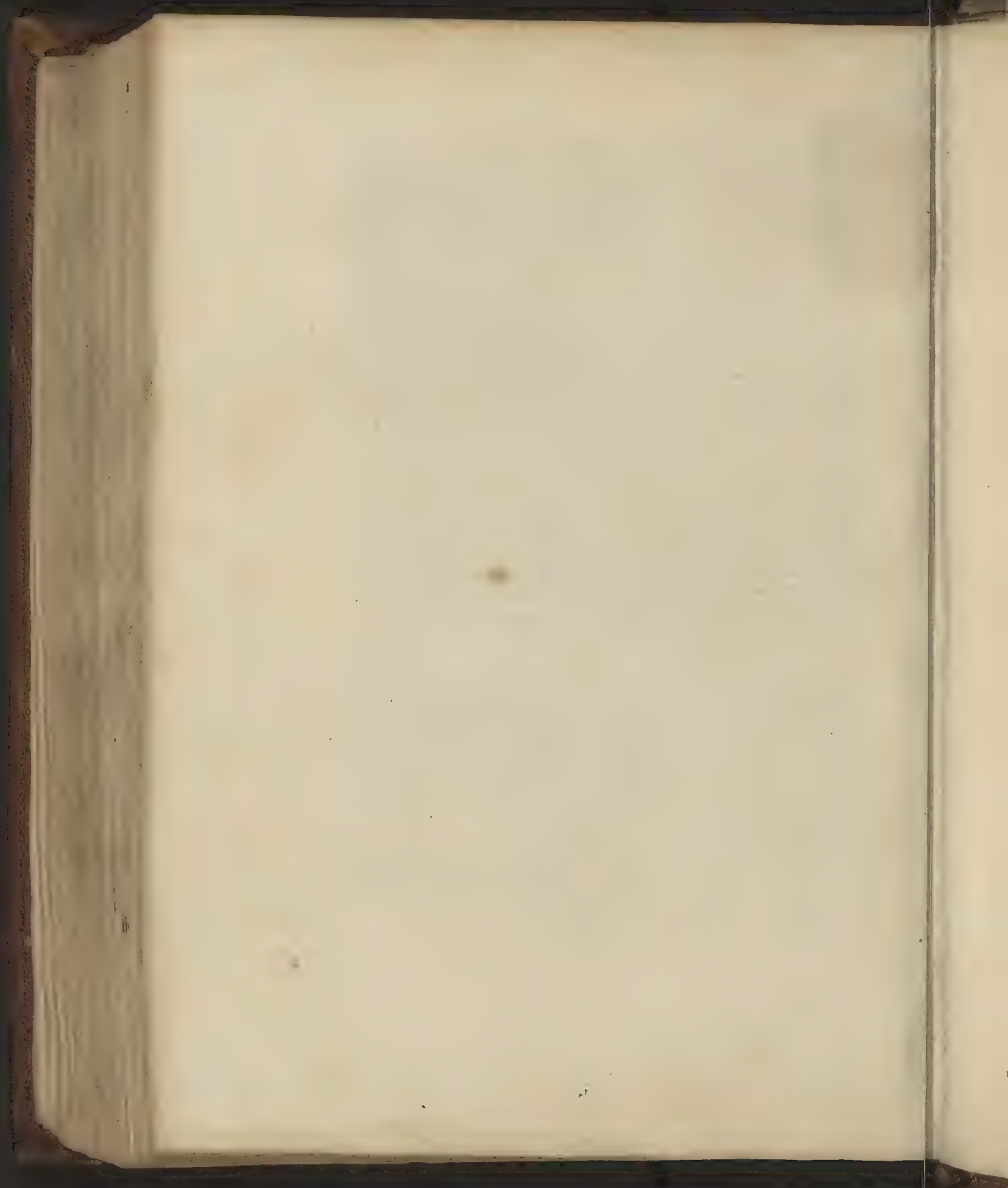
et duodecim nos sciatis de ei⁹ fundamētis sūm numer⁹
duodecim aploz cophinos terra hominatos ppijs as-
portasse hūeris. Quā sacrosanctā eccliaz caput ⁊ ver-
ticē oīm eccliaz in vniuerso orbe terraz . dici . coli . ve-
nerari ac predicari sancim⁹ sic p alia nra impialia de-
creta statuim⁹ . Construxim⁹ itaqz ecclias broz Petri
⁊ Pauli primoz aploz quos auro ⁊ argēto locupleta-
uim⁹ . vbi et sanctissima eoz corpa cū magno honore
recōdentes . thecas eoz ex electro . cui nlla fortitudo pre-
ualet elemētoz pstruxim⁹ . Et crucē ex auro purissimo
et gēmis preciosis . p singulas eoz thecas posuim⁹ . et
clauis aureis pfirm⁹ . Quibz pro p̄tinuacōe lumiari-
oīm . possessionū predia p̄tulim⁹ . ⁊ rebz diuersis eas di-
tauim⁹ . Et p nra impialē iussioēz sacra tā in oriēte q̄
in occidēte vlt ecia a septētrionali ⁊ meridionali plaga
videlicz in **I**udea **G**recia **A**sia **T**racia **A**frica et **I**ta-
lia . vel diuersis insulis nra largitate eis pcessimus . ea
proius rōne . vt p man⁹ bñssimi p̄tis nri Siluestri pō-
tificis summi successorūqz ei⁹ oia disponant^r . Gaudeat
ergo vna nobiscū oīs p̄plus . ⁊ gēcū nacōes in vniuer-
so orbe terraz exultātibz oēs . vt deo nro ⁊ saluatore ihe-
su imēsas vna nobiscū gr̄as referatis . qm̄ ipse deus in
celis desup . ⁊ in terra deorsum . Qui nos p suos sc̄os
visitās apostolos . sanctū baptismatis sacramētū p̄ci-
pere . et corpis sanitate dignos effecit . Pro quo cōcedi-
mus ipis sc̄is apl̄is dñis meis bñssimis Petro ⁊ Pau-
lo . ⁊ p eos ecia bñssimo Siluestro p̄ti nro summo pon-
tifici . et vniuersali vrbis Rome . et omnibus successoribz
eius p̄tificibus . qui vsqz ad finē mūdi in sede be-
ati Petri erūt sessuri . atqz de presenti tradimus pala-
ciū imperij nostri lateranense . quod oībus in toto orbe
terraz preferē atqz precellit palacijs . Deinde dyadema

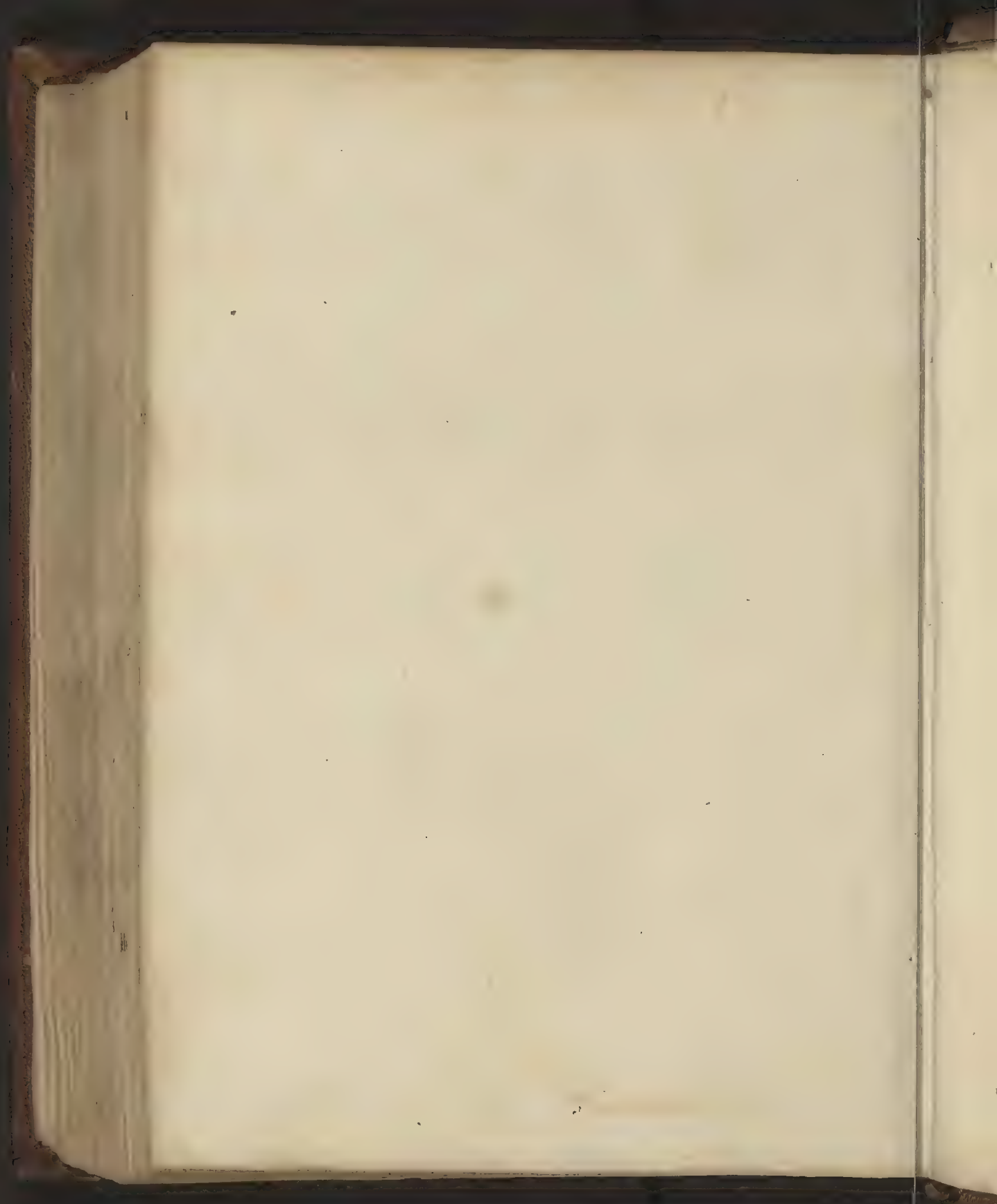
videlicet coronā capitis nostri . simulqz frigiū . necnon
et superhumera videlicet lorum . quod imperiale cir-
cundare assolet collū . verumeciam et clamidem pur-
pureā atqz tunicā coccineam . **H**ec omnia imperialia
indumenta . seu etiā ad dignitatē impialū prelidēciū
et precedēciū equitū . cōferētes etiā ei imperialia scēp-
tra . simulqz et cuncta signa atz banna . et diuersa or-
namenta imperialia . et oēm pcessionem culminis im-
perialis et gloriā potestatis nre . viris etiā reuerēdis-
simis clericis diuersi ordinis eidem sacrosancte romane
ecclesie fuentib⁹ illud culmē singlaris potēcie . et pcel-
lencie habere sancim⁹ . cū amplissim⁹ noster senatus
videt gloria adornari . id est patricios atz p̄sules effici
necnō et ceteris dignitatib⁹ impialib⁹ eos pmulgam⁹
decorari . **E**t sic impialib⁹ extat decorata milicia . Ita
clerū sancte rōe ecclesie adornari decreuim⁹ . **E**t quem
admodum impialis potēcia diuersis p̄cubitoꝝ officiis
cubiclarioꝝ nēpe et hostiarioꝝ atz oīm excubiaz ornat
Ita et sanctā romanā eccliaz decorari volum⁹ . **E**t vt
amplissime pontificale dec⁹ p̄fulgeat decernim⁹ . vt et
clerici eiusdē sancte romane ecclie mappulis et liteami-
nib⁹ idest cādidissimo colore decoratos equos eq̄ter . **E**t
sicut noster senat⁹ calciamētis vti cū vdonib⁹ idest cā-
didō liteamie illustrent . ⁊ ita celestia sicut et terrena ad
laudē dei decorent . **P**re omnib⁹ aut licēciā tribuimus
ipsi sanctissimo patri nostro beato siluestro vrbis Rōe
episcopo ⁊ pape **E**t oīb⁹ q̄ post eū p̄ successum ⁊ perpe-
tuis t̄pib⁹ aduenerit beatissimis p̄tificib⁹ pro honore
et glia cristi dei nri in eadē magna dei fatholica et ap-
postolica ecclia . ex nro indicto vt quē placat⁹ pp̄io cō-
silio clericari voluerit . ⁊ in numero religiosoz clericoz
qz cōnumerare . nullusqz ex oīb⁹ p̄sumet supbe agere .

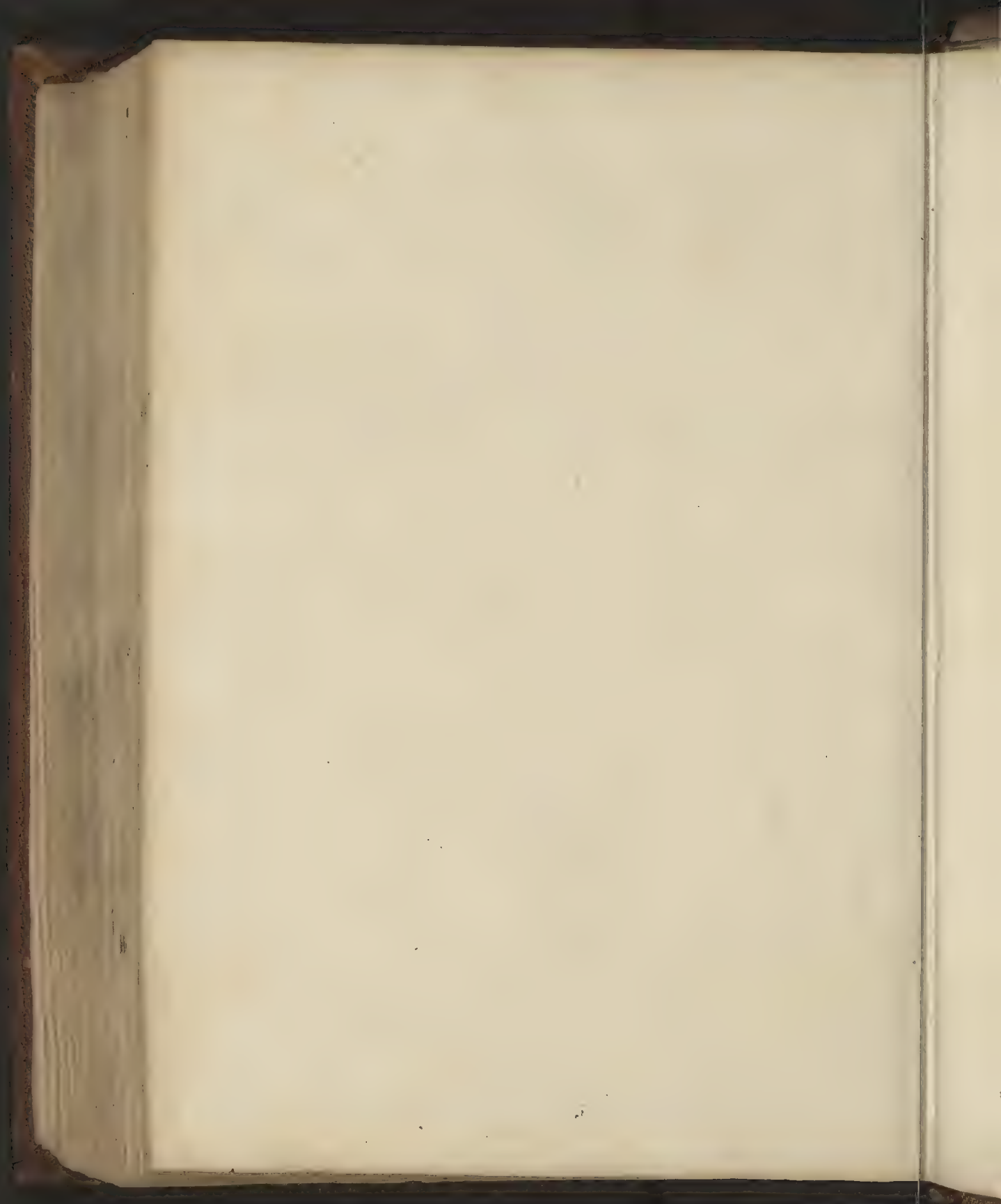
Decernim⁹ itaqz et hoc vt idē venerabilis pat^r n^r. Sil
uester summ⁹ pōtifer vel oīms eius successores pōtifices
diademate videlicz corōa quā ex capite n^ro illi pcessim⁹
ex auro purissimo et gēmis preciosis vti debeāt. ad lau
dē dei p honore beati petri gestare. Ipse x^o beatissim⁹
Papa sup coronā clericat⁹ quā gerit. ad gloriāz beati
Petri. oīno ipsa ex auro nō est passus vti corona. Fri
giū vero cādido splēdore nitidū. resurrectionē dñicam
designās. ei⁹ sacratissimo vertici manib⁹ n^ris imposui
mus. Et tenētes frenū equi ipius pro reuerencia beati
Petri stratoris officiū illi exhibuim⁹. statuētes eodē fri
gio oēs ei⁹ successores singl^rarit⁹ vti i pcessiōibz ad imi
tacōez imperij n^ri. Unde vt pōtificalis aper non vile
scat. sⁱ magis ampli⁹ q̄ terreni imperij dignitas. glo
rie potēcia decorē. Ecce tā palaciū n^rm vt prelatum
est q̄ romanā vrbē. et oēs ytalie siue occidentaliū regio
nū prouincias loca et ciuitates sepefato beatissimo pō
tifice p^ri n^ro Siluestro vniuersali pape pcedim⁹ atz re
linquimus. Et ab eo 7 successoribz ipsius firma impia
li censura p hoc nostrū sacz et pragmaticū pstitutū. de
cernim⁹ disponēda atz iuri sancte romane ecclesie pce
dimus permanēda. Unde congruū pspeximus impiū
nostrū et regni potestātē orientali⁹ trāsseri ac trāsmi
tari regiōibz. et in Bizancie prouincie in optimo loco.
nomini n^ro ciuitatē edificari 7 nostrū illic pstitui impi
um. Qm vbi principat⁹ sacerdotiū et xpiane religiōis
caput ab impatore celesti pstitutū est. Iustū nō est. vt
illic impator terrenus habeat p^rates. Nec x^o oīa. que
per hanc n^ram impiale sacz et p alia diuina decreta
statuimus atz pfirmam⁹ vsqz in finē seculi illibata et
incōcussa pmanere decreuimus. Un corā deo viuo q̄
nos regnare precepit. et corā terribili eius iudicio. ob

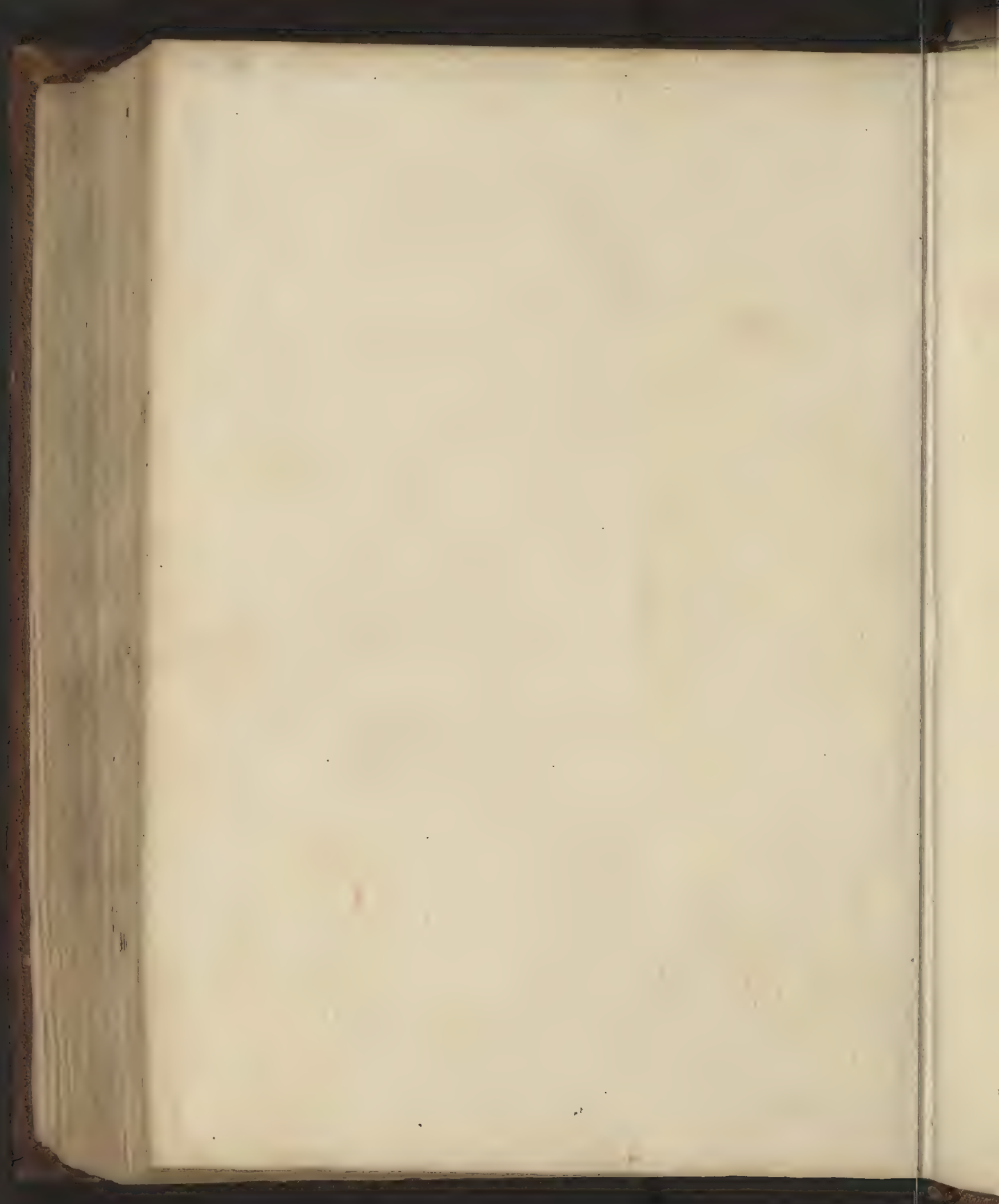
testamur per hoc nostrū imperiale p̄stitutum . omnes
nostros successores impatores vel cunctos optimates .
sacrapas ecia et amplissimū senatū et vniuersum popu-
lum in toto orbe terrarum nunc et in posterum cunctis
retrotemporibus imperio nostro subiacentē . Nulli eorū
quoquomodo licere . hec que a nobis imperiali sanc-
tione sancte Romāe ecclesie vel eius omnibus pontifici-
bus p̄cessa sunt . refragari aut constringere vel a quo-
q̄ conuelli Si quis autē Cq̄ nō credimus In hoc te-
merator aut cōtemp̄tor extiterit . eternis cōdēnacionib⁹
subiaceat inmodatus . et sanctos dei p̄cipes ap̄stolo-
rum petrum et paulum sibi in presenti et in futura vita
senciat contrarios . atq; ī inferno inferiori concremat⁹
cum diabolo et omnibus deficiat impijs . huius vero
imperialis decreti nostri paginam propijs manibus
roborantes . super venerandum corpus beati petri p̄-
cipis ap̄stolorum posuimus . Ibiq; eidem dei ap̄-
stolo spondentes nos cūcta inuolabiliter conseruare et
nostris successoribus Imperatoribus conseruanda in-
mandatis relinquit⁹ . beatissimo patri nostro Silue-
stro summo pontifici et vniuersali pape eiusq; post cum
ctis successoribus pontificibus domino deo ⁊ saluatore
nostro ihesu christo annuente tradidimus perhēniter
atq; feliciter possidenda . Et subscriptio imperialis di-
uinitus vos cōseruet per multos annos sanctissime ac
beatissime pat̄ . Data Rome tercio kalēdas Aprilis A
Cōstantino augusto q̄rto Cōsule ⁊ gallicāo 4to cōcilio .

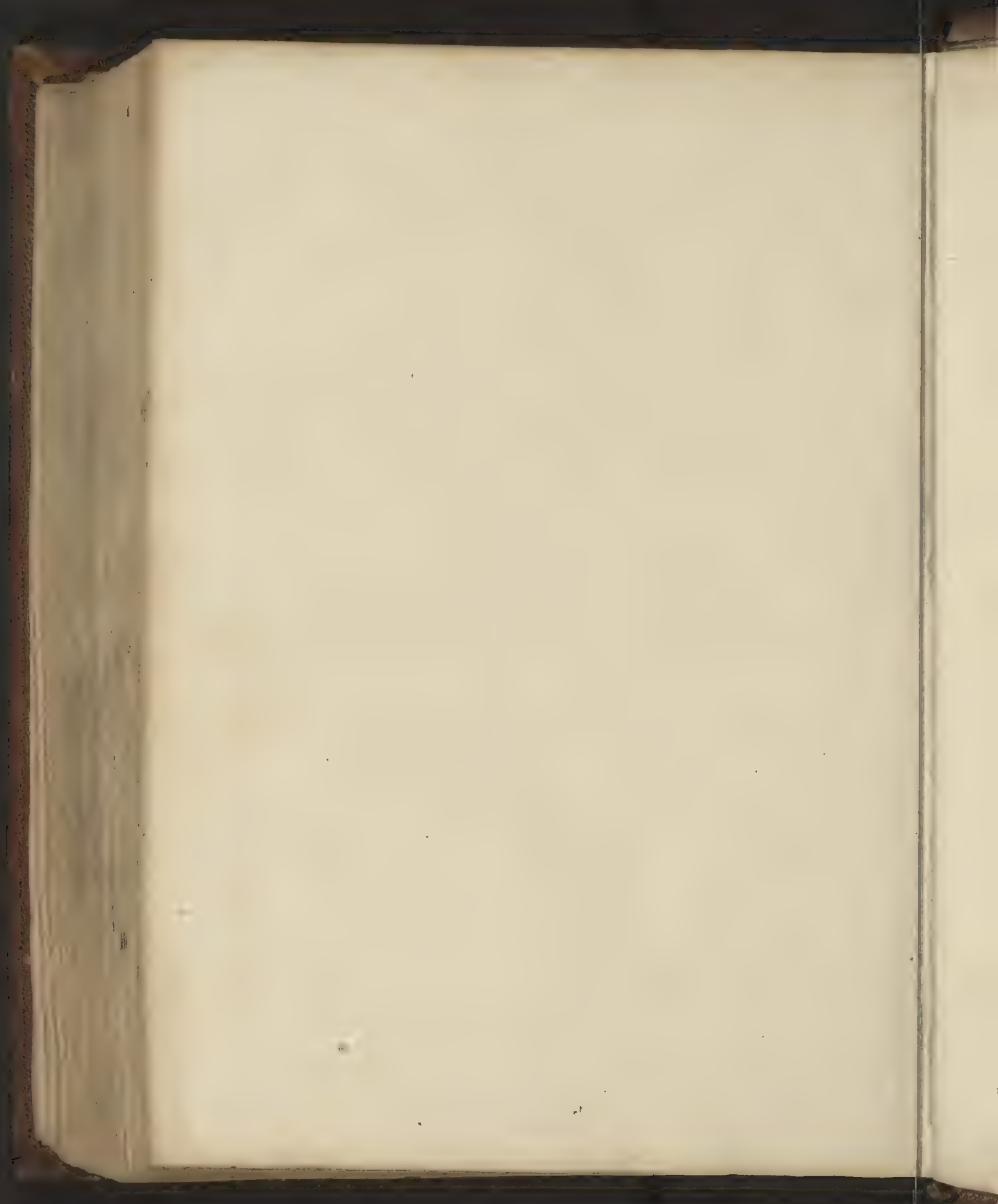
Explicit epistola Cōstantini imperatoris qualiter eccle-
siam romanam dotauit . Iplamq; et omnes clericos
in multis priuilegiavit .

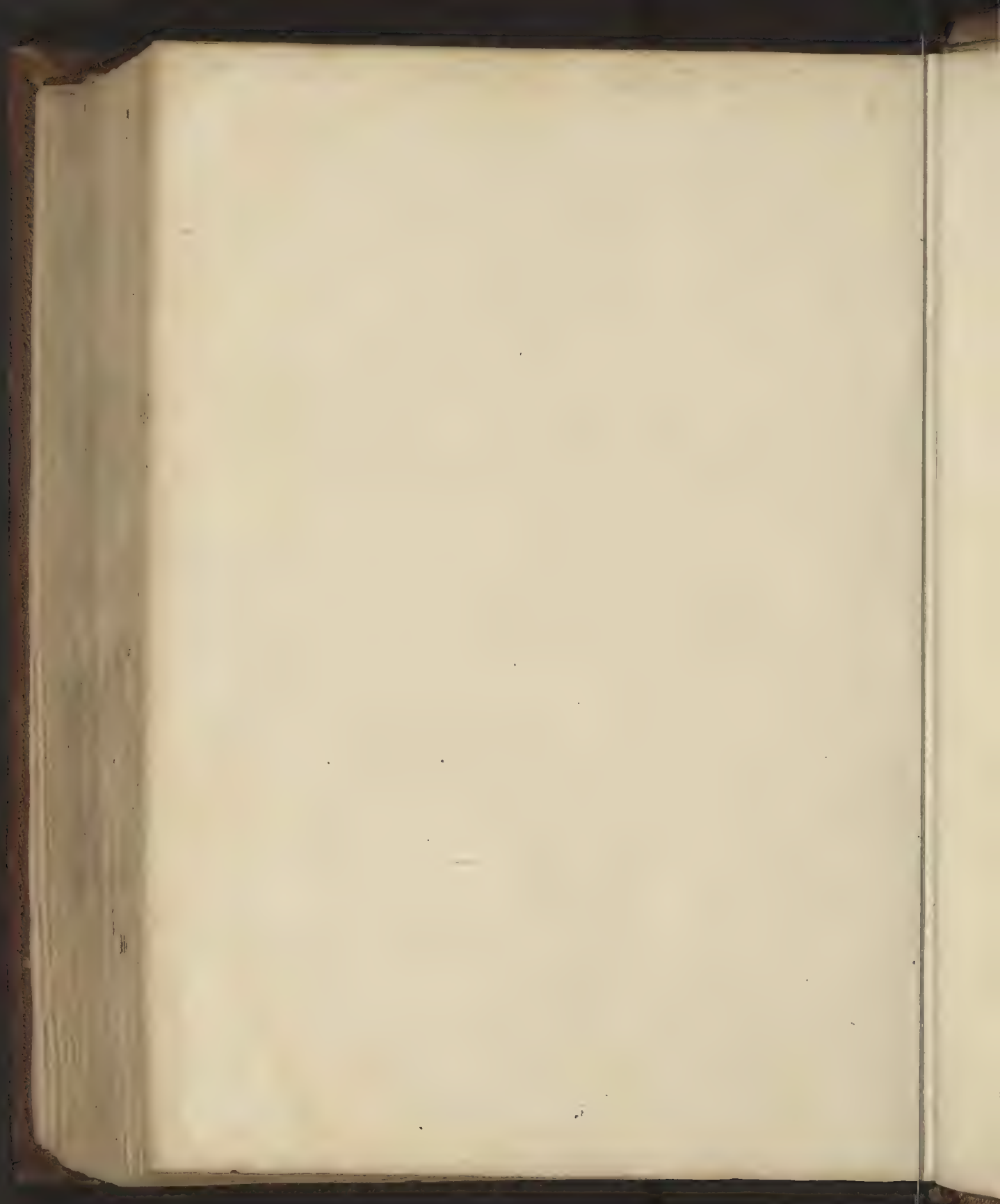

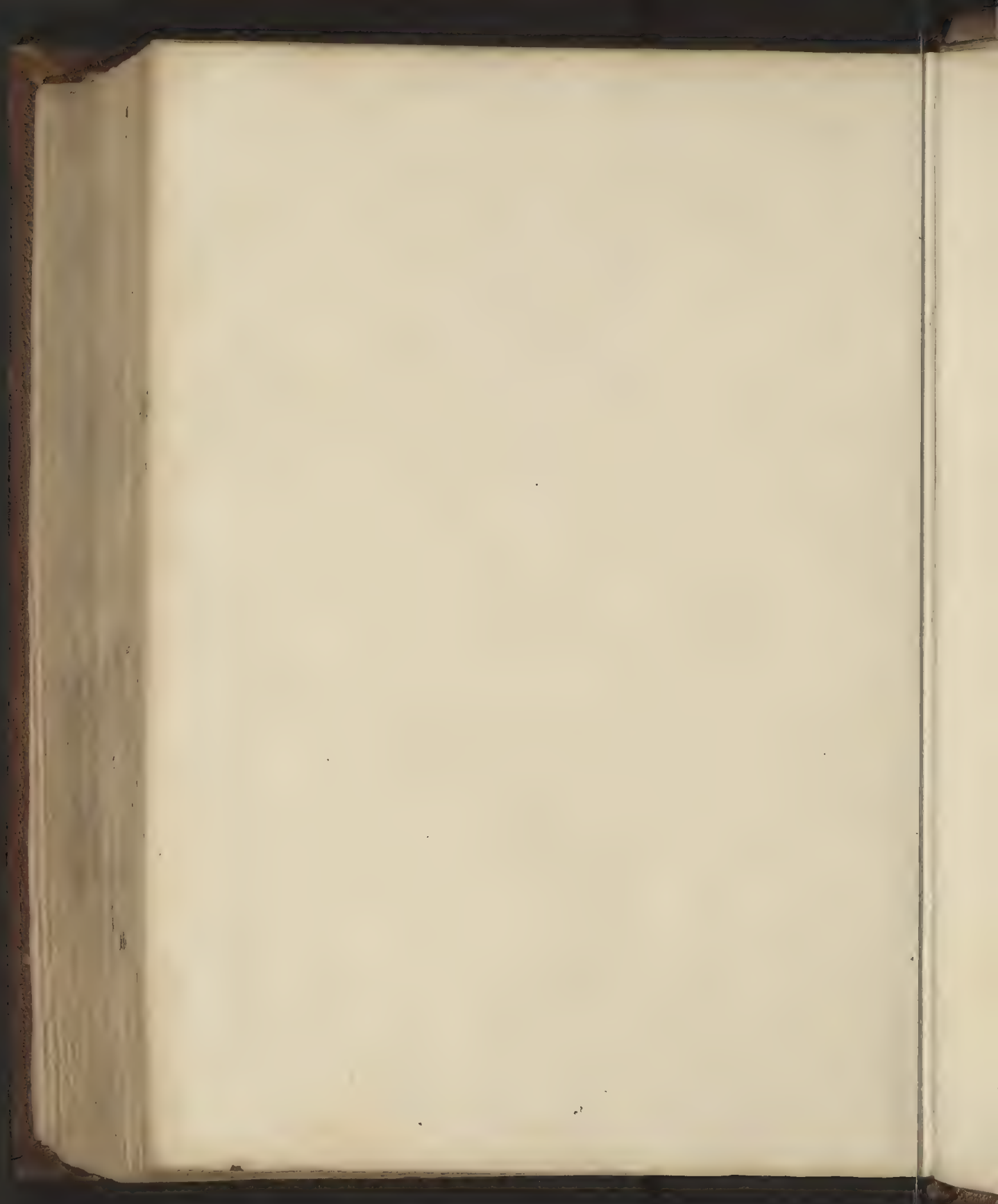

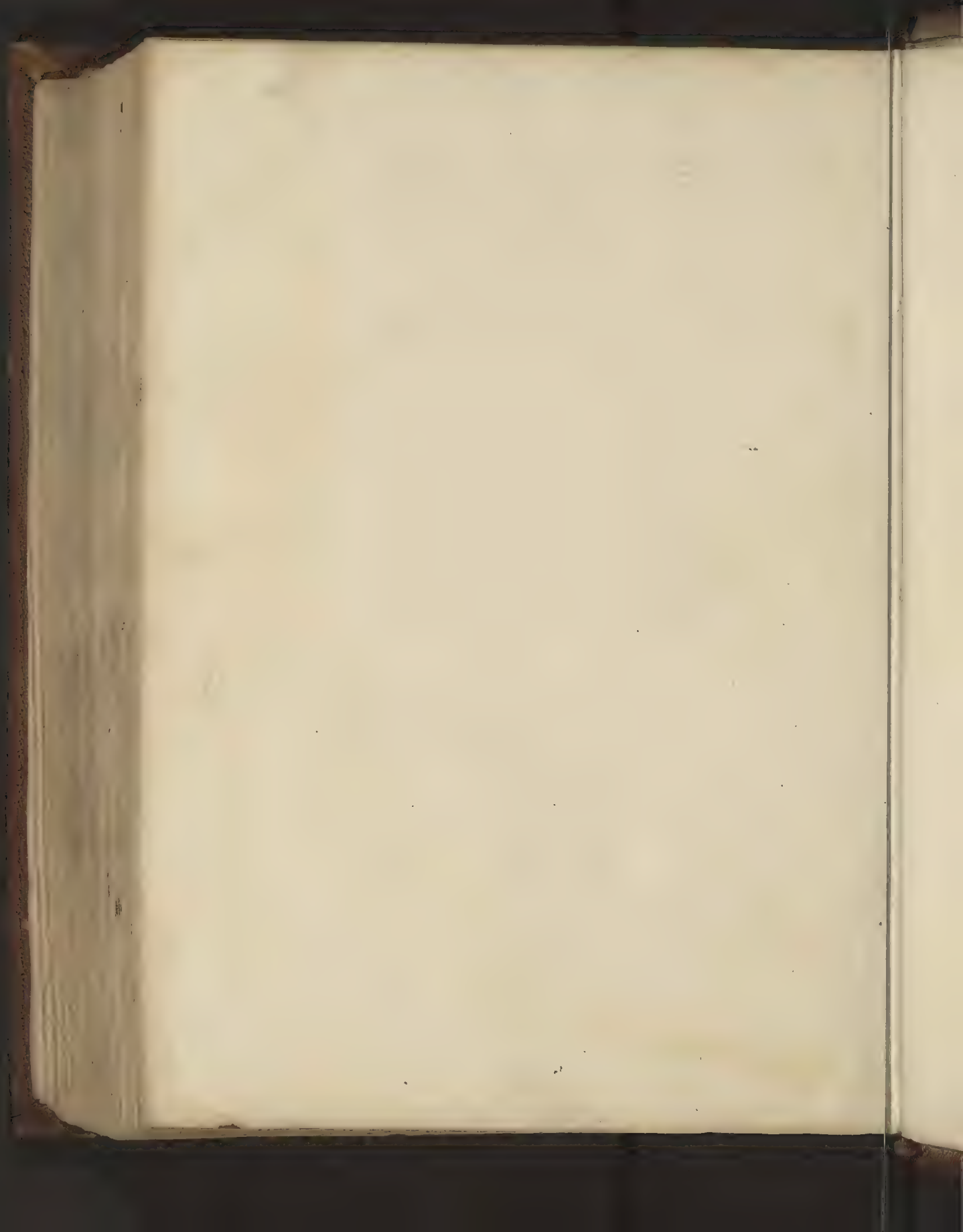

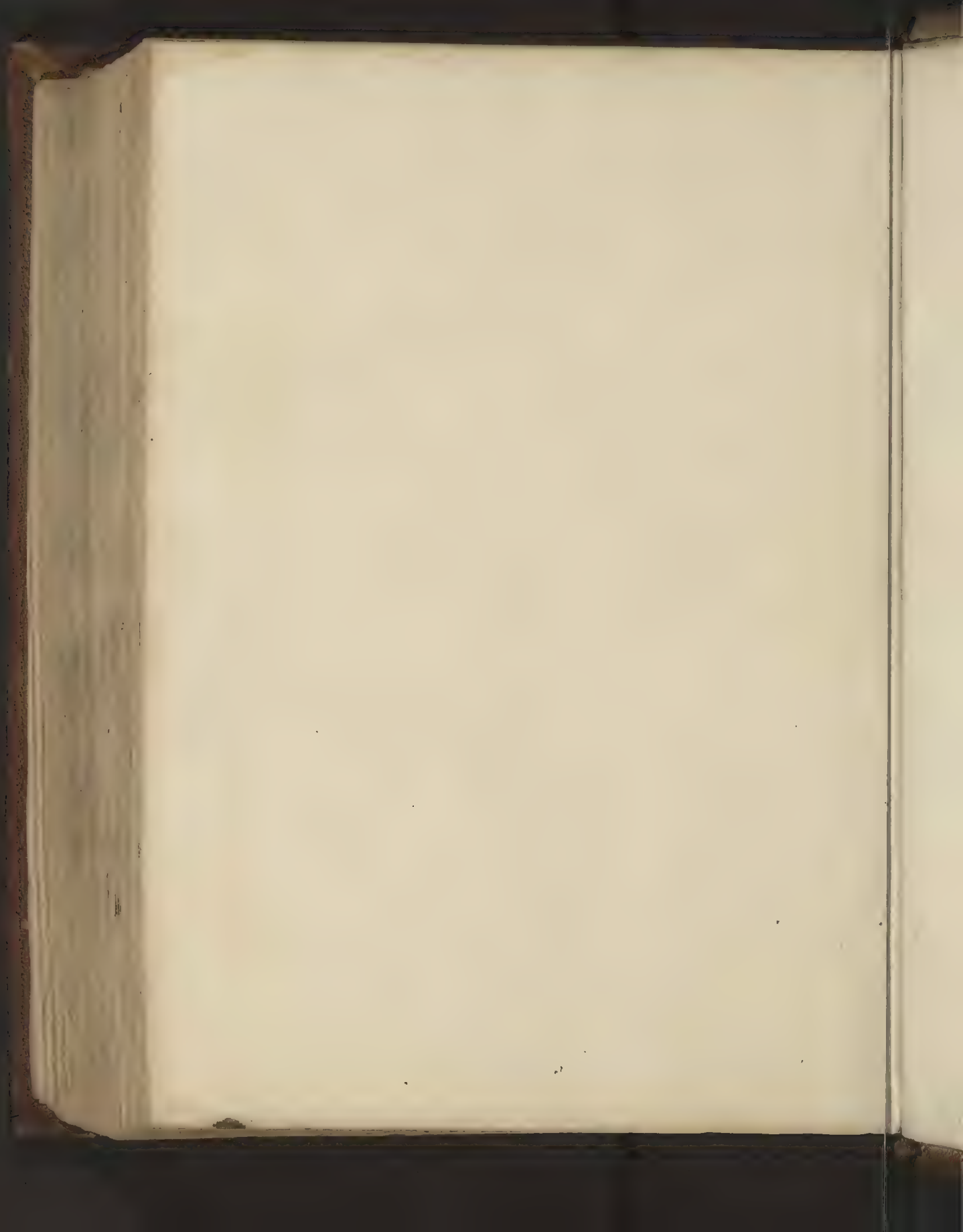

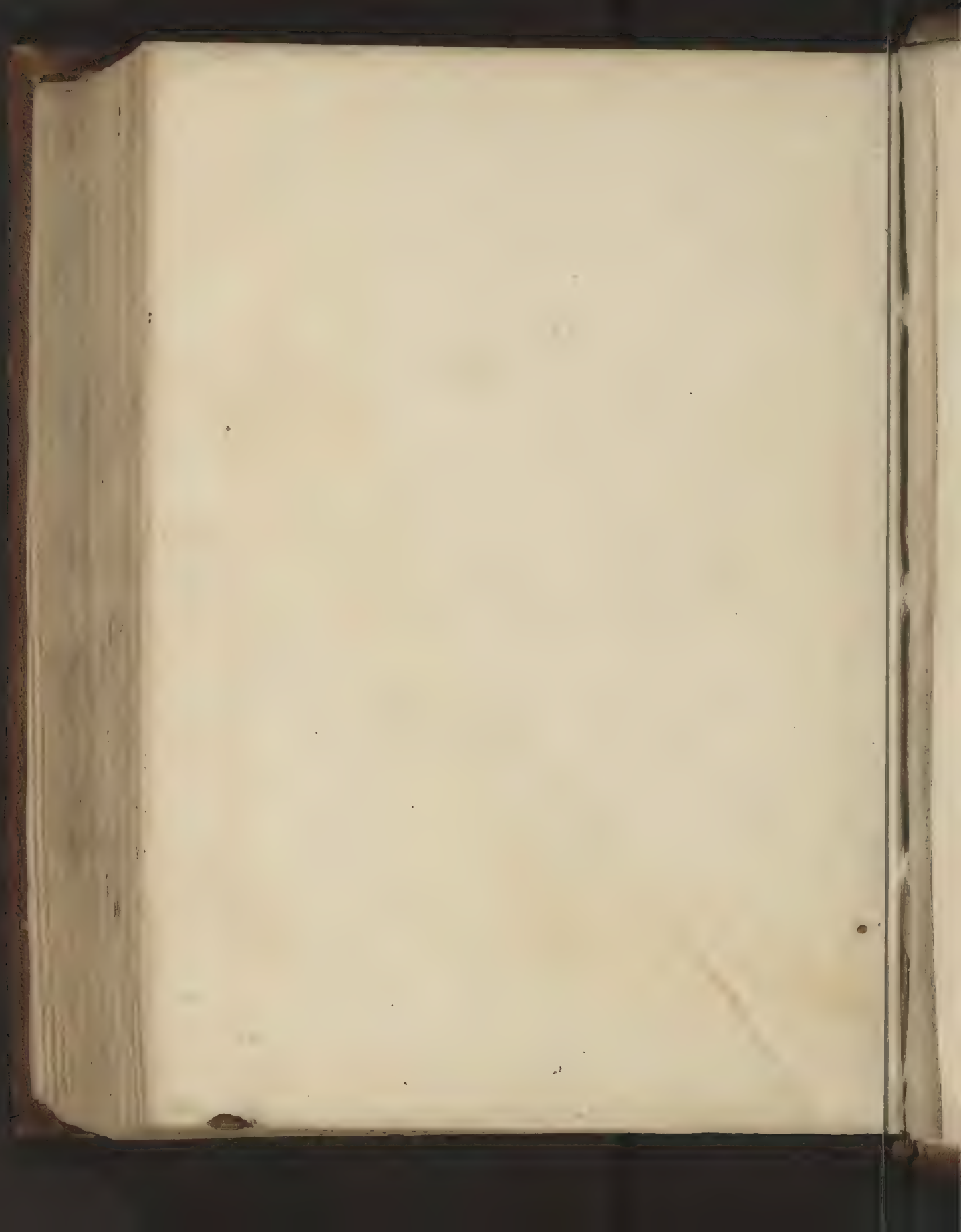

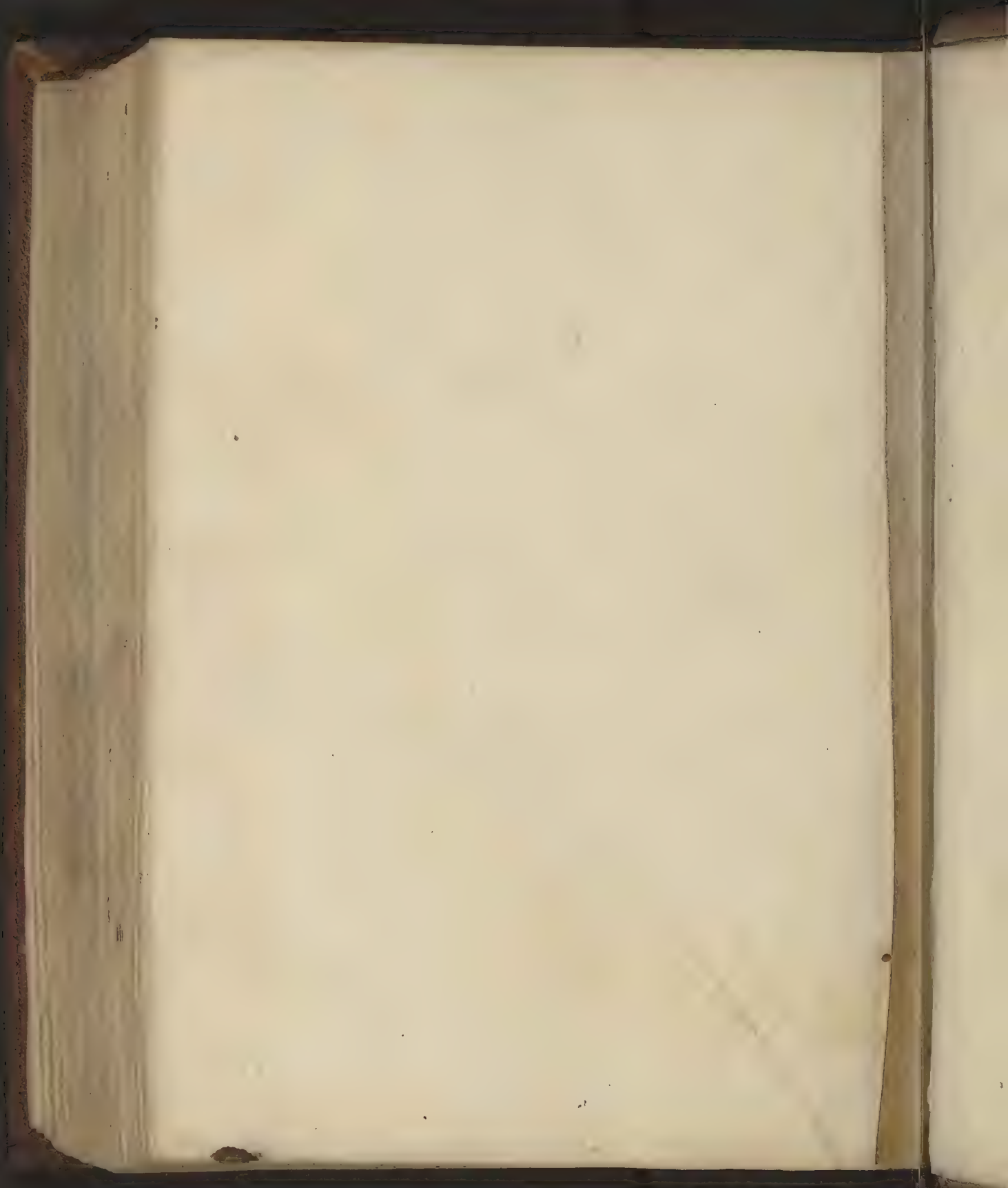

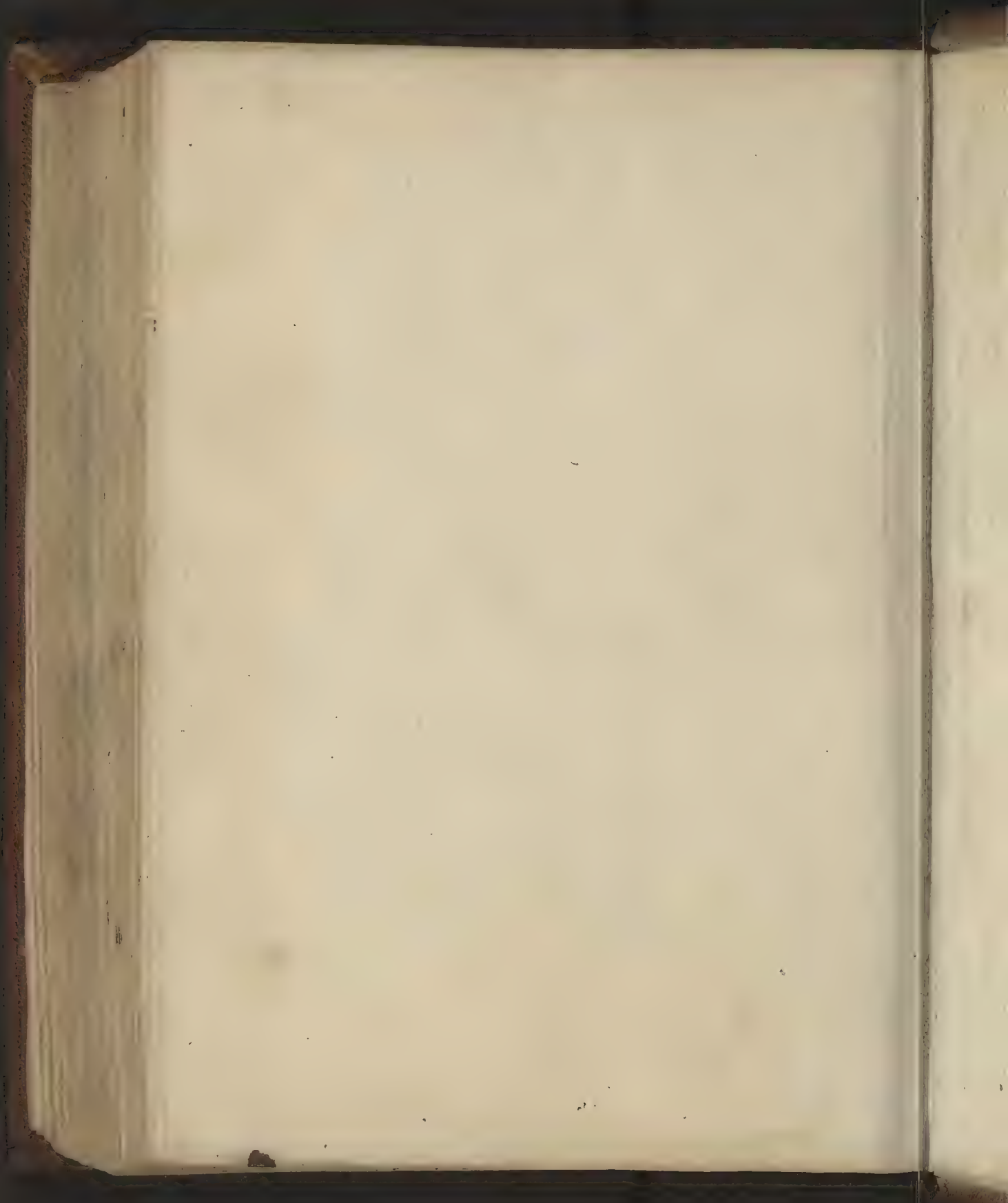

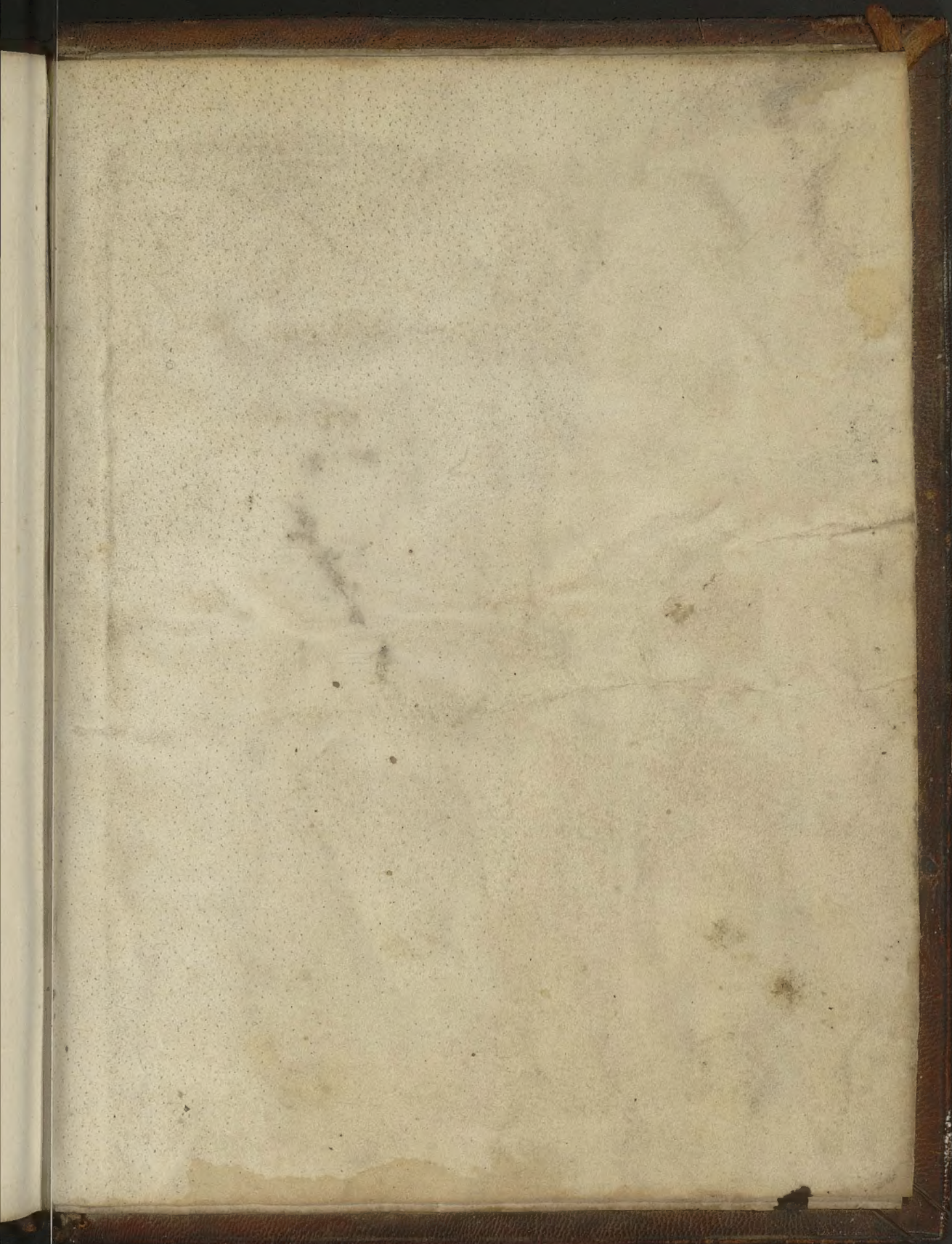

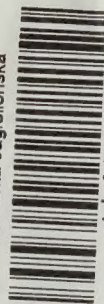

Biblioteka Jagiellońska

stdr0008939

